

INGURUMEN-OSASUNA: DATOZEN URTEETAN HIRI-KUDEAKETARAKO ERRONKA

Posted on 10/02/2023 by Naider

Ingurumenari eta osasunari buruzko ikuspegi tradizionalak ingurune natural konpartimentuetan dauden arrisku indibidualetan zentratu dira nagusiki. Gaur egun, aitortzen da **ingurumenaren, osasunaren eta ongizatearen arteko dinamika konplexua dela**, osasun publikoaren barruan sortzen ari den gai baten garrantzia nabarmentzen dela: ingurumen-osasuna.

Gure ingurunearen kutsadurak edo muturreko gertakari meteorologikoek eragin handia dute gure osasunean. Hiri-populazioen arrisku nagusiak honako hauek dira: **airearen kutsaduraren esposizio handiagoa, zarata maila altua edo bero-uharte efektua**.

Gaitasun hori are presenteago bihurtzen da ingurumen-eragileek osasunean duten pisua zenbatzen denean. OMEren arabera, 2012an **ingurumen-faktoreek EBko heriotzen % 13ren erantzule izan zirela kalkulatu da, eta, ELGAren arabera, 2050erako hirietako airearen kutsadura izango da heriotza-kausa nagusia**. **EEEk argitaratutako datu batzuek argi uzten dute ingurumen-osasunaren garrantzia:**

- Airearen kutsadura da erikortasuna eta hilkortasuna eragiten duen ingurumen-faktore nagusia, urtero 400.000 heriotza goiztiar inguru EBn.
- Bero-olatuak dira Europako muturreko eguraldirik hilgarrienak, eta hiri-eremuei bereziki eragiten die bero-uharte efektuak. Egungo klima-egoeretan, bero-boladen ondoriozko heriotza gehigarriak urtean 130.000 baino gehiago irits daitezke.
- Europar [% 1-4 arteko hilkortasunaren igoera kalkulatu da temperatura-gradu bakoitzeko gehiago, hau da, 2030eko hamarkadan urtean 30.000 hildako baino gehiagoko hazkundera.](#)
- Inguruneke zaratarekiko esposizioak urtean 12.000 heriotza goiztiar eragiten ditu eta urtero 48.000 kardiopatia iskemiko kasu berri eragiten ditu.

Era berean, azpimarratzen da **heriotza hauek [ingurumenaren narriadurari buelta emanaz eta ingurumen-osasunerako arriskuak ezabatuz](#)**ek saihestu liteke.

Konponbide berdeek, hala nola, kalitate handiko gune berde eta urdinen hedapena hiriguneetan, abantaila hirukoitza eskaintzen dute, ingurumenaren kutsadura arintzeko, klima-aldaketaren eraginei aurre eginez eta biodibertsitatea sustatuz, biztanleriaren osasuna eta ongizatea hobetuz eta, berriz, gizarte kohesioa sustatzea.

Nabarmentzeko beste alderdi bat da ingurumen-aldagai hauek euren artean sinergiak eta harremanak aurkezten dituztela, beraz, **ingurumen faktore, osasun eta bizi-kalitate ezberdinen artean dauden harremanak ezagutzea ezinbestekoa da irtenbide bateratuak garatzeko** . **Ebidentziak iradokitzen du normalean osasunean eragina duten faktoreen konbinazioa izan ohi dela eta pertsona ahulenengan eraginak areagotzen dituen.**

Edonola ere, osasunari ingurumenaren ikuspegitik planteatzeak potentzial handia erakusten du, eta horrek aukera uzten du aldagaien eta elkarrekiko harremanen ulermena, azterketa eta garapena hobetzen jarraitzeko. Ingurugiro-determinatzaileak pertsonen osasunean duten eragina aztertzeko **lan protokoloak diseinatu behar dira [biomonitorizazioa](#) eta adierazleen neurketa** adibidez, Desgaitasunari Egokitutako Bizitza Urteak edo DALYak, arrisku erlatiboa, heriotza goiztiarra edo

urteak. bizi galduta, besteak beste.

Hori guztiarekin, ingurumen-osasuneko erikortasun- eta hilkortasun-datuak aurka borrokatzeko hori transmititzea da bilatzen dena, **funtszkoa da Ikuspegi inklusiboa ezartzea, politika eta ekintza planen bidez definitutakoa**, herritarren osasuna babesteko helburu komuna dutenak eta, bereziki, ahulagoak diren haurren eta adinekoren, esaterako, biztanleriaren segmentu horien babesa.< /p>

